

Gemeente Middelburg
t.a.v. de gemeenteraad van Middelburg
Postbus 6000
4330 LA Middelburg

Middelburg, 24 oktober 2023

Onderwerp: zienswijze Ontwerp Omgevingsvisie Middelburg 2050

Geachte Raadsleden,

Het ontwerp van de Omgevingsvisie Middelburg 2050 ligt met ingang van donderdag 14 september 2023 tot en met woensdag 25 oktober 2023 ter inzage. De Ontwerp Omgevingsvisie Middelburg 2050 is onder meer raadpleegbaar via www.ruimtelijkeplannen.nl onder identificatienummer NL.IMRO.0687.SVMDB2050-ON01. Graag maken we van de gelegenheid gebruik om op deze Omgevingsvisie een zienswijze in te dienen.

Om te beginnen willen wij u een welgemeend compliment geven met de omgevingsvisie die nu voorligt. Er is aandacht voor cruciale duurzame thema's als energietransitie, circulaire transitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit. Daarnaast is er ook oog voor het cultuurlandschap, de landschappelijke waarden en de ecologische waarden van het buitengebied. Toch willen wij een aantal punten aan de orde brengen om de omgevingsvisie te vervolledigen.

Geledingszone Middelburg-Vlissingen en Trekdijk

Voor de toekomstige invulling van de Geledingszone Middelburg-Vlissingen en de Trekdijk zijn nu nog geen concrete plannen voor handen.

De openheid van de Geledingszone Middelburg-Vlissingen is een belangrijke waarde. Woningbouwontwikkelingen worden hier alleen mogelijk geacht als ze voldoende rekening houden met landschap en natuur.

De Trekdijk was in beeld voor een bedrijventerrein. De Raad van State heeft echter in april 2023 het bestemmingsplan hiervoor vernietigd. Als het gaat om de toekomstige invulling van de locatie Trekdijk doet de gemeente Middelburg nu nog geen richtinggevende uitspraak. Het proces daarvoor wordt pas gestart nadat het raadsonderzoek naar de eerdere procedure is afgerond.

ZMf doet de suggestie om aan deze gebieden een ontwikkeling te geven waarbij de sociaal-maatschappelijke, economische en ecologische waarden zijn geborgd en functies als recreëren, wonen, voedselproductie en schone energieopwekking worden gecombineerd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een energietuin met een voedselbos waarbij ook de biodiversiteit goed tot zijn recht komt met enkele tiny houses.

Je stem voor natuur en milieu

Hoogbouwvisie

Er wordt geconstateerd dat de gemeente Middelburg tot 2040 nog zo'n 3.200 woningen nodig heeft, waarvan het merendeel levensloopbestendig. In totaal is de gemeente op zoek naar ruimte voor zo'n duizend woningen (de overige woningen zitten al in de planning), waarvan 750 sociale huur.

De ruimte is ook in Middelburg schaars. Daarom wordt gezocht naar een goede balans van verdichting/inbreiding en uitbreiding. In de groene longen mag niet worden gebouwd. De parken (Het Meiveld, Toorenvliedt, Ella Fitzgeraldpark, Molenwaterpark, Amaliapark, Sprenckpark en Vogelpark) zullen niet worden verkleind. Daarnaast is meer groen noodzakelijk om Middelburg weerbaarder te maken tegen weersextremen als hittestress en wateroverlast.

Omdat er vooral behoefte is aan nultredenwoningen en appartementen zal hoogbouw daarom in de overwegingen moeten worden meegenomen. Momenteel hanteert de gemeente de regel dat er niet hoger dan zo'n zeven verdiepingen wordt gebouwd.

ZMf is niet per definitie tegen hoogbouw. Hoogbouw kan interessant zijn, maar dan in stedelijk gebied en niet aan de rand van het stedelijk gebied. Het kan de stad en leefomgeving mooier, levendiger en sociaal veiliger maken. Een gebouw dat veel hoger is dan de andere gebouwen in de nabije omgeving is een vreemde eend in de bijt. Incidentele hoogbouw sluit meestal niet aan en oogt meestal misplaatst.

Wij denken daarom dat de gemeente er goed aan doet om binnen afzienbare tijd een hoogbouwvisie vast te stellen. In deze hoogbouwvisie wordt vastgelegd waar Middelburg hoogbouw (meer dan acht bouwlagen) eventueel wil toestaan en waar niet.

Lichthinder

In het ontwerp omgevingsvisie staat dat de duisternis in ons deltagebied van groot belang is voor veel diersoorten, maar dat ook de mens beter functioneert bij een ongestoord dag- en nachtritme. Beperking van kunstlicht is daarom een afwegingscriterium bij ontwikkelingen.

Vervolgens wordt er in een bijlage melding gemaakt van de beleidsplannen: Lichtplan Middelburg Centrum, Lichtplan Middelburg bruggen en Openbare verlichting 2010-2020. Een concrete aanpak van lichtvervuiling en het terugdringen van lichtemissies ontbreekt. Wij vinden dat u hier een kans laat liggen als u hierover niets opneemt in de Omgevingsvisie.

Kleine windmolens

Het opwekken van energie met windturbines is een duurzame energiebron waarbij het milieu en de mogelijkheden voor toekomstige generaties niet worden benadeeld. Kleine windmolens met een maximale tiphoogte van 21 meter zijn in het buitengebied vaak bedoeld om in een deel van de opwek van een agrarisch bedrijf te voorzien. Er wordt gesteld dat op het grondgebied van Walcheren daarbij sprake is van een spanning tussen het waardevolle cultuurlandschap en het verrijzen van kleine windmolens. In de ontwerp omgevingsvisie hecht u meer waarde aan het cultuurlandschap met de open poelgronden en de meer verdichte, groene kreekruggen dan aan energieopwekking die de relatief kleine windmolens leveren. In Middelburg zullen kleinschalige windmolens dan ook alleen in de nieuwlandpolders worden toegestaan.

Helaas kleven er naast verrommeling van het (open) landschap nog meer nadelen aan deze hernieuwbare vorm van energieopwekking.

Om te beginnen is het Nederlandse stroomnetwerk, en ook het Zeeuwse stroomnetwerk, overbelast. Dit noemen we 'netwerkgestie' oftewel filevorming op onze elektriciteitsweg. In Zeeland kan men spreken van een structurele congestie. Zowel voor het leveren van opgewekte stroom aan het net als bij het gebruik van elektriciteit van het net lopen we tegen de capaciteitslimieten aan. Indien de kleine windturbines de opgewekte stroom leveren aan het net worden de problemen rondom de congestie nog groter. Met een Gesloten Distributiesysteem (GDS) kan dit worden voorkomen.

Zoals u ook al in uw Ontwerp Omgevingsvisie aangeeft, leveren kleine windturbines een zeer kleine bijdrage aan de doelstellingen van het Rijk, de provincies en de gemeenten om te verduurzamen. Het gaat echter te ver om te spreken van 'een druppel op de gloeiende plaat'. Het kan beter gezien worden als een manier om te werken aan de verduurzaming van de agrarische sector.

Daarnaast verstoren kleine windturbines de natuur. Ook voor kwetsbare beschermde soorten als de vleermuis en de gier-, boeren- en huiswaluw kunnen de gevolgen van de kleine windturbines nadelig zijn. Ecosensys heeft momenteel een onderzoek lopen voor de provincies Groningen en Friesland (in 2023 uit te breiden naar Gelderland en mogelijk andere provincies), waaruit blijkt dat het aantal aanvaringsslachtoffers (vogels en vleermuizen) groter is dan verwacht. Zeker omgerekend naar aantal slachtoffers per MWh is het niet verwaarloosbaar maar juist veel groter (misschien wel een factor 20-40) dan bij grote windturbines.

ZMf pleit daarom voor een verplichting van een natuuronderzoek en deze te koppelen aan de te verstrekken vergunning voor het plaatsen van één of meerdere kleine windmolens.

Volgens ons ligt er een goede basis die de ambities beschrijft van en voor Middelburg. Wij vragen om een extra stap op een aantal onderwerpen, die zijn toegelicht in deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,

Ira von Harras
directeur